

Grundtvig: Den ærede Rigsdagsmand, som nu satte sig, har egentligt meget bedre, end jeg kunde gjøre det, udbillet, hvad der er min Mening i denne Sag, og jeg skal derfor kun henholde mig dertil i alle Dele, fra først til sidst. Skal jeg derfor endnu lægge Noget til, saa skal det være at udtrykke i det Hele og i Almindelighed min store Uvillie mod Alt, hvad der i Henseende til Kunst, Videnskab og Oplysning og alle aandelige Interesser er eller ligner Privilegium eller Monopol, fordi jeg er aldeles vis paa, at det aldrig vil blive til Gavn, men altid til Skade for de Interesser, som man derved mener at beskytte. Ligefom der vist ikke er nogen Tvivl om, at vi for nærværende Tid vilde ligesaa vel have bedre som billigere Almanakker, dersom det ikke var et Privilegium og et Monopol for Universitetet at udgive Almanakkerne, saaledes troer jeg ogsaa bestemt, at vi ville faae ikke alene billigere, men ogsaa bedre Afstøbninger i det Hele og Efterligninger af Thorvaldsens Arbejder, naar det bliver frit, end naar Bestyrelsen faaer Privilegium og Monopol derpaa; thi det er jo foranderligt med Personlighederne i slige Bestyrelser, og det vil til Tævnshold gaae med denne Bestyrelse ligesom med alle Corporationer, der have Privilegier og Monopoler. Det maae vi vente, at de bære mindre Omsorg for, at, hvad de levere, er enten saa billigt, som det kan være eller saa godt, som det kunde være. Jeg vil i deene Henseende kun bemærke og nævne, hvorledes man ikke vel kan tænke sig nogle værre Ud-gaver af Bøger end vore Psalmebøger og Bibles, som ret skulde beskyttes, for at komme correct og paa det allercorrecteste ud i Folket ved at betroes til det kongelige Vaisenhuus og dets Bestyrelses Omsorg. Jeg skal derfor aldeles stemme imod enhver Forlængelse.

J. A. Hansen: De to sidste ærede Taleres Foredrag giver mig Opfordring til at anføre en Bemærkning med Hensyn til Grundlovens § 88, idet det er blevet bemærket, at, da nærværende Forslag gaaer ud paa en Sag, som er begrundet i det almene Vel, saa skulde den finde Medhold i den nævnte Paragraph. Den Bemærkning, jeg vil gjøre, er nemlig den, at bemeldte Paragraph tillader kun, naar

det er i det Almenes Vel, ikke at have de Indskrænkninger, som nu bestaae, men det er noget ganske Andet at indføre nye Indskrænkninger. Efter den hele Aand i denne Paragraph maa det forudsættes, at nye Indskrænkninger i den frie og lige Afgang til Erhverv ikke kunne tilstedes, thi Alt, hvad Paragraphen tillader, er kun, at de nuværende Indskrænkninger i den frie og lige Afgang til Erhverv kunne bestaae, naar de ere begrundede i det almene Vel.

Fenger: Jeg vil blot med Hensyn til de Indvendinger, der ere fremførte fra den modsatte Side mod dette Lovforslag, gjøre den Bemærkning, at det synes at være undgaaet de ærede Talere, at her jo ikke er Tale om at forbyde en hvilken som helst Efterligning, navnlig ikke en saadan Efterligning, som hyppigt finder Sted af Thorvaldsens Arbejder, men derimod kun om at forbyde Afstøbninger af disse Arbejder. Det synes mig, at det Standpunkt, som man her især maatte fastholde, det er det nationale. Det forekommer mig nemlig, at det er af Bigtighed for os, som satte Priis paa at have frembragt en saa betydelig Kunstner som Thorvaldsen, at idetmindste visse Efterligninger af hans Arbejder kunne udbredes under en saadan Form og under saadanne Betyggelser, at de ere correcte, og at de Forestillinger, som man derved danner sig om ham og den kunstneriske Dannelse, som kan blive Resultatet af disse Arbejder, bliver rene. Derfor forekommer det mig, at man uden videre Betænkning kan gaae ind paa dette Lovforslag, da der jo dog bliver en uhyre vid Mark tilovers for ethvert andet Slags Efterligning af Thorvaldsens Arbejder end netop Afstøbninger. Den Udvei, som den 1ste Deputerede for Kjøbenhavn (Wilkens) anviste Bestyrelsen af Thorvaldsens Museum, nemlig ved et særskilt Tegns af tilkjendegive, hvilke Afstøbninger der vare Museets, synes ikke at have noget videre at betyde, da Betydningen af saadanne Tegns vil blive ubekjendt for en stor Mængde Menneffer.

Grundtvig: Den ærede 9de Rigsdagsmand for Kjøbenhavn (Fenger) syntes at glemme een Ting, som jeg maa erindre om. Det er, at hverken han, eller, som jeg tænker,